

Kominická kalamajka

Zuzana Musilová

Cíl: podporovat pozitivní emoce, schopnost a chuť učit se novým pojmům, zapojovat sluchovou a zrakovou kontrolu, orientovat se v prostoru, rozvíjet dětskou představivost a fantazii, podporovat vnímavost vůči ostatním lidem - v rodině, v MŠ, v lidské společnosti vůbec, rozvíjet hrubou i jemnou motoriku

Věk: 4 - 5 let

Pomůcky: figurka kominíčka pro štěstí, obrázek k písničce Pec nám spadla, molitanové kostky, pracovní listy ke grafomotorice, papírový cylindr, slané těsto, víčka od PET lahví, špejle, temperové barvy, čtvrtky, lepidlo, černý fix, barevné knoflíky a šňůrky, barevné papíry, křídly, mléko na namáčení, kostky na stavění komínů (dřevěné, umělohmotné, Duplo, Lego), dětské židličky

Postup:

1. Učitelka: „Povídám, povídám, pohádku, že pejsek přeskočil hromádku, povídám povídám druhou, že teče voda struhou, povídám, povídám třetí, že na peci spaly děti, a když se pěkně vyspaly, krajíček chleba dostaly.“
Ale vy, děti, nespínkejte a radši vzpomínejte, ve které pohádce byla ještě pec.“

(reakce dětí – Líný Honza spal na peci, v Perníkové chaloupce ...)

2. „Zkusil by nám někdo takovou pec postavit? Co bychom mohli použít“?

Učitelka nabídne dětem lehké molitanové kostky. „A aby se nám lépe stavělo, pustíme si k tomu písničku.“ (Pec nám spadla). „Schválně jestli stihneme pec postavit, než písnička skončí.“ Děti musí spolupracovat, učitelka jim ukáže, jak si podávat kostky – dělat řetěz, děti se domlouvají, kdo bude podávat, kdo stavět, je vhodné píseň pustit několikrát, než pec postaví, je možné využít i situaci, kdy nám „pec“ spadne.

3. Děti si kleknou okolo stavby do kruhu a společně si zazpívají známou píseň s rytmiací:

<i>Pec nám spadla,</i>	(vytleskávat)
<i>pec nám spadla,</i>	(vytleskávat)
<i>kdopak nám ji postaví,</i>	(zvedat ramena)
<i>starý pecař není doma</i>	(pleskat na stehna)
<i>a mladý to neumí.</i>	(ruce překřížit před tělem)
<i>Zavoláme na dědečka,</i>	(dlaně k ústům)
<i>ten má velké kladivo,</i>	(tlouct pěstmi na sobě)

dá do toho čtyři rány, (to samé)
a už je to hotovo! (vytleskat)

„No jo, děti, tak pec už je spravená, ale z komína se ještě nekouří? Kdo by nám tak mohl pomoci? Správně, zavoláme kominíka!“

- Začátek stejný, jen se děti postaví. Pokračují:

Zavoláme kominíka, (je vysoko na komíně, mávání na špičkách)
ten má na to náradí, (ukázat zdviženým ukazovákem)
strčí štětku do komína, (stoj rozkročný, předklon s hmity, ruce strkat do „komína“)
a už je to hotový! (narovnat se a skákat a tleskat)

4. Učitelka: *„A když teď, děti, tyhle kostky rychle uklidíme, můžeme se podívat, jak takový kominík vypadá.“* (děti odklízejí kostky na své místo)

No, on je to spíš kominíček, představte si, že se mi vešel do kapsy.“(Učitelka ukáže figurku, nechá ji kolovat po kruhu a děti ho pohladí.)

Otázky: Jak vypadá? Jakou barvu mají jeho šaty a proč? Jakou barvu má jeho čepička? Jaké náradí si nese? (štětku na drátě, kouli, žebřík)

Co by se mohlo stát, kdyby komín nevymetl? (požár, požárníci) Jak se jim říká jinak? (hasiči) Proč?(hasí požár)

„Ale to, děti, nehrozí, protože náš malý kominíček přece komín u pece pěkně vymetl.“

Učitelka chodí kolem dětí a zpívá:

„Kominíček šel na půdu, aby komín vymetal, kominíček šel na střechu, aby komín vymetal. A kde jsou ty hodné děti, ty já pěkně pohladím a kdepak jsou ty nehodné, ty já metlou vyplatím.“

„Ale tady žádné nehodné děti nemáme, to musíš kominíčku asi o dům dál.“
(Děti mu zamávají a učitelka ho odnese, vrací se s pracovními listy k tématu).

5. *„Tak tady nám kominíček něco posílá, můžete si děti zkusit nakreslit, jak se z komína kouří, nebo kominíčkovou kouli, či jeho žebříček.“* (cvičení jemné motoriky – grafomotoriky)

V další dny pokračujeme k tématu:

1. Motivace básní Miroslava Floriana Zima:

*Potkal jsem dva kominíčky,
štětka, drát a pantoflíčky,
Byli jako v parku kosi,
celí černí, rudé nosy,
Celí černí, samá saze,
zkřehlí docela,
aby všechna kamna v Praze pěkně hořela.*

„Pamatujete, děti, jak jsem byla v Praze? Tak já jsem je tam také potkala a hned jsem se držela za knoflík a víte proč? Proč si lidé dávají k Vánocům nebo k Novému roku kominíčky, třeba takové maličké, jako jsem tu měla včera?“

„Kominíci nosí štěstí a to je moc prima věc, takové štěstí. Stalo se vám někdy, že jste měli štěstí a chtěl by nám to někdo povědět?“ (vyprávění dětí).

2. *„Co kdybyste si děti našly kamaráda, abyste byli jako ti dva kominíčky? Já bych potom dala někomu z vás na hlavu tento klobouk (ukáže cylinder) a kam by kominík v klobouku šel, tam by šli i ostatní. Zkusíme si to?“*
3. Učitelka pustí píseň Inky Rybářové *„Malování na chodník“*. Děti chodí ve dvojicích rytmickou chůzí za vedoucím dítětem, učitelka klobouček mění během písně a dává jiným dětem. Při sundávání vždy vedoucímu dítěti poděkuje, je vhodné pověřit vedením méně průbojně děti.

Refrén děti doprovázejí rytmickým tleskáním:

*Kominíci, kominíci, štěstí roznášejí,
když je potkáš na ulici, šáhni na knoflík.
Kominíci, kominíci, do větru se smějí,
pěkně vymést komín přeci umí kominík.*

4. Děti se shromáždí u učitelky, která si nasadí cylinder: *„Tak a teď se děti chytte honem za knoflík, ať máte taky štěstí! Aha, ty nemáš a ty taky ne, co s tím, děti, uděláme?“* (Děti vymýšlejí, že nechají kamaráda sáhnout na svůj knoflík, nebo s ním zajdou do šatny a budou knoflík hledat...)

„A co kdybychom si takový knoflík ve školce vyrobili, já bych vám poradila jak na to a vy byste pak ten knoflík mohly darovat tomu, koho máte rádi a přejete mu štěstí?“

5. Děti si s pomocí učitelky vyválejí slané těsto, knoflík vykrojí víčkem z PET lahve a špejlí do něho udělají 4 dírky. Hotové knoflíky dávají na plech a poprosí paní kuchařku, ať jim je upeče.

Vychladlé knoflíky děti malují temperovými barvami a nalepují na přáníčko k vánocům s kapříkem a nakreslenými vlnkami. Do věnování jim může paní učitelka napsat „Veselé Vánoce a knoflík pro štěstí – od Lucinky“.

V dalších dnech děti seznámí s pohybovou hrou „Na kominíky“.

1. Určí se dva kominíci a za nimi se rozdělí děti do dvou zástupů – komínů.
2. Kominíci se postaví čelem ke svým kamarádům v zástupu a ti udělají stoj rozkročný – tím vznikne komín k prolézání.
3. Děti: „Kominíku, kominíku, máš komíny čisté?“
Kominík: „Podívám se, není to tak jisté!“
4. Dítě, kominík prolézá pod nohama kamarádů až na konec a tam se postaví za posledního stojícího. První stojící v zástupu se obrátí čelem ke komínu a hra pokračuje, až se všechny děti vystřídají v roli kominíčka.

Učitelka nabídne dětem navlékací hru Barevné knoflíky, při které si zopakují barvy a navlékání podle daného schématu.

Z dětských židliček si postaví „komíny“ a prolézají prostorem mezi nohama židlí.

Děti si mohou kominíčka také namalovat – vhodná technika je kresba křídou namáčenou do mléka. Pro svého kominíčka vymyslí jméno, které jim paní učitelka ke kominíčkoví napíše, např. Sazinka, Šteteček, Koulička ...

Vhodné je stavět komíny a procvičovat pojmy: nízký, vysoký, malý, větší největší.

Při pobytu venku sledujeme, jak se komíny na domech liší, z kterého se kouří, děti mohou přemýšlet proč, (Maminka vaří polévku, dědovi byla zima, tak si s babičkou zatopili, nebo maminka koupe miminko a chce, aby mu bylo teplo, nebo potřebuje usušit na topení prádlo...)

Určujeme, který komín je daleko, blízko, který je ze všech nejvyšší.

Zkušenosti s realizací:

Děti velmi zaujalo pečení ze slaneho těsta a vyrobily velmi neobvyklé vánoční přáníčko. Při pohybových aktivitách procvičily chůzi ve dvojicích i řazení do zástupu, což využily při přechodech do sportovní haly.

Prolézání mezi nohama židliček bylo pro děti velmi přitažlivé a zajímavé, ale pro některé obtížné, židličky se po prolézání rozpojily, ale děti je opět spojily a zkoušely dál „lézt komínem“, až získaly časem potřebnou obratnost.

Časem jsme přidali novou dovednost: střídat prolezení prostorem mezi nohami židlí a překročení nohou židlí.

Využily širokou nabídku grafomotorických činností. Dětem, kterým dělaly některé cviky potíže bylo nabídnuto kreslení na velkém formátu papíru, nataženém na podlaze.

Aktivita vedla i k rozvíjení fantazie a souvislému vyjadřování dětí, které se jim dařilo hlavně při pobytu venku, kdy vymýšlely, proč se z komína kouří.

Zdroje:

vlastní inspirace a zkušenosti

Hamanová, R. (1987). *Chumelí se, sněží-: verše pro zimu*. Praha: Albatros.

Volfová, H., & Kolovská, I. (2009). *Předškoláci v pohybu*. Praha: Grada.

píseň –

Inka Rybářová – píseň Kominická kalamajka

<https://www.youtube.com/watch?v=IPwuYVp84yg> [cit. 21. 12. 2014]

